Массе-а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРГАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деНз • ШОАТТА, 5 августа, 1976 шу. • № 93 (8013). • Мах 2 кеп.

КХАШКАРЧА БАЛХИЙ—ЦАХАДДАШ ТЕРКО!

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАЛТАРИЙ!

Доьмъар Іалашиеча ТІехьа районашта, колхозашта, совхозашта юкъе лелаеча ткъа 24 июле деНа 31 июлага кхачалург дацъа балхий-итогий кІй. КотІаьшнер а аьрхІаш республикаьчун газеташта чІогІадаьча сийлен Уьгаа тІа шолгІ:

РАЙОНАШ:

ГУДЕРМЕССКИ,

сецон йоллелча деНа шера заданех 58 процент йолу, 46 процент хитаяшкин балха хьовра, 36 процент сеникин, 30 процент чаН Іалашиьнна районо. ДІоьлаеча отчетан кІиранІа йоьл Іалашиьнга 8 процент лаХхьалгІар, хитаяшкин балха хьовр — 3 процентан ца — 8 процентан.

НАУРСКИ,

сецон йоллелча деНа шера заданех 80 процент йолу, 31 процент хитаяшкин балха хьовра, 37 процент чаН Іалашиьнна. ДІаьлаеча отчетан кІиранІа йоьл Іалашиьнгга 5 процентан, хитаяшкин балха хьовр — 1 процентан, ца — 7 процентан тІехьийтад.

Доьмъар Іалашиеча ГРОЗИЕНСКИ, НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ, ШАЛИНСКИ РАЙОНИЙ БОАХАМАША дина балхан доьхта белгалдаьхкад.

БОАХАМАШ:

Гудермесски районе «ТЕРЕК» яха совхоз;

Наурски районе «РОССИЯ» яха колхоз;

Грозиенски районе «ЗАГОРСКИЙ» яха совхоз;

Ножай-Юрте районе А. ШЕРИПОВА цІеранІа колхоз;

Шалинский районе «ПУТЬ К КОММУНИЗМУ» яха колхоз;

Ачхой-Мартана районе «САМАШКИНСКИЙ» яха совхоз;

Нихтеречин районе «МИНЕРАЛЬНЫЙ» яха совхоз;

Веденин районе ОРДЖОНИКИДЗЕ цІеранІа колхоз.

Шерра доьрзаш йолу чуэцаре балхан Сунженски районе Цечоя Эскара цІеранІа колхозе. 1250 гектара тІера мукх чуберзийсь а бохкиз, кІаннз хьалгаш лелаш йолу чуэцаш ца колхозна механизаторашна.

Дина хьийкъоб мукх. Хьаьрг гектара тІаьра 33 центнер хьаький.

Комбайнераьнга юкъе ЛарчаЧа ХьалХа ва бохкна ешьт йолу А. Безбородов. Цуо дукха тІекъанаьсан кхоьна механизатор П. Чеботарев. Балха нормаш 150—160 процент кхочалург ца ешь ди дІадаьхкийтад хо.

Хьаьрг тІера хьалгаш ца кхой тІаьра хьалгаш ялат дІаьхкъьлан лела шофер А. Джамалханов а, ДоагІечуг кІчьаьхьаьнен дукхагІа ялат дІаьхкъ ца кхой тІаьра хьалгаш дийнахь.

СУРТА ТІА: (ЛардаьхкарА аьтхьа) Сунженски районе Цечоя Эскара цІеранІа колхозе ялат чуэцаче дацъа лела лоьмаш йолу шофер А. Джамалханов комбайнер П. Чеботарев.

С. ХАНИЕВА сурт.

КПСС ЦК 3 ИЮЛЬСКИ ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ ХЬАЛХАЧЬЕШ

ДЕРРИГНЕ А КОРТА—ЯЛАТ

Парте XXV съезда историческийн решенешна КПСС ЦК июльски (1976 ш.) Пленумо хьалхаьнна оттадийр деНхаргаш ялхарг кхочалург а деНа, ялат дожкара йолу организацийн пятилетка дийн шера план СССР кердача Конституцие шу дузача деНга тІехьахчашьерчашарна дог тІийдаьнна «Гиганте» яхьчу новсаьн ленинскийн совхозна коллектив. Пятилетка тІехьаьрча ялат чотагІа 750—800 тонн ялат уьж шера паччаьхьалкенга доьхна лаьрхІаш оаха. Из тха специалистий, хьашна балхаш деРий, ерригча колектива кІаьсаргІа бокка толам ца. Кхаьмаьл ГІулаьчашца аІаха дуьзалург долча дІаьхийтаьл, ялат дожкара пятилетка кхочаьчьаьрча йолаш йолча торонех массеьн масал доьладергда аз.

1976—1977 шераьца шийн шера планагІа 5250 тонн доьжна доьжна 6800 тонн ялат паччаьхьалкенга деХкар оаха, хьаьл шера лаьрхІаш кхиннардерриге 8200 тонн мара ца хиннича. Цу тайпарна совхоз а пятилетка дилІаргІа шера чотагІа 600 тонн ялат доьжна вІаштІехьаьвнийд тха.

Уьж шера 2500 — 2800 тонна чІеннагІа доьжаш паччаьхьалкенга из дохка торонашца тха боьхьна. ХІаьта 4 август тІехьочийн оаха — доьжад 1926 тонн ялат. Цу цифраца тІехьашка ялат совхозна партийн, профсоюзийн, комсомольскийн организацийн, администрацин организаторскийн массово-политическийн бокка боьх хІара механизатора, специалиста шийн Дахьенна ГІулаьчашарча дерхаргаца дуьхьеденна доьжа кхьаьгенга ГІулаьчашц.

Уьж шера дикагІа вІаштІехьаьвнийд тха ялат чуэцаре балхан. Ялат чуэца доьжа ЗадалелхьА ГаьвнА ХьалХа ремонт а ян ДІаоттаййр ерригча техника, механизмаш, оттайр ялат чуэцара трафиран, тІаийдер социалистическийн деХкаргаш, боьхьонца оттА а дац кхочаьнде деаргаьтта ДІадеСийр социалистическийн ялхьа ХьалХа ерриГІа кхочаьнца ялат чуэцача кхьаьгенга механизаторийн, кхьаьгенга ГІулаьчашц.

Ялат чуэцаче доьжаьр ешьдийначен ишшка кхьаьгенга ГІулаьчашца ХХСГ-ийн ЦК ЦІ ЦІ ЦІ

КОМПЛЕКСНИ НИКЪ—ТОЛАМА ЛАРД

«Красный молот» зиводе йырнаи социалистически яхье хьалхарча мотгинаиа йолаш хьайоагІа мехиДьатта-аппаратурай цеха коллективе. Хьаиарерча хьаькъегина чаиДаькхар до питлетина ихоаагІа шера хьалхара ах шу а. Цаиаел соагІа йолаш эаарш соиаш а хуш тІехьаоачаьлгІ тоиаех йола зе-даьи. ЛьархІа тииачуе лаиГагІа е хьаькъегина оисарле. Техиическеи ийиеа оттаиь йола нормаш ихоаагІ ца еш ТІехьаиеа е йолаГо ваи цеех. КеенгагІе вале а 120 саго 2 — 3 буйт хьалха ихоачаьлгІ ах шера заДаиеи.

Магаиаь сапна завода кьыч цехашка боаллой на тоье, уиаза ихоачан болаш ба уе. Эскаре гІулаьх Дех поиеи баьаьрах йолаш шиа баьаьиа шера цеехера хьычьеьгІ хьаькъегА дІаьхьа боаллой.

ТІехьаоаеиГа ІІІа а хьаькъегина хьалхарчаиГ — мотгІарашка цеха, коллективе дІатгаяй дуйна хадаьГ, дІаьаьй, ЦІаьаи хІаьмаи ІІІа ийи йергІаг комплексеи бригада яка хьаькъегина шера оргаиизаци хьаьрах вІаштІехьалгІаиД из толам баиика. ДІа а да ваиика ийитта. Дуоха хІаьмаи ка-ргаГІдьиаьгІ комплексеи бригадина: хьаькъегина оеарле ГаькъеГагІ, эраеиДина проеиеи ца диаьа тоиеПо, хьаькъеГ моркьаьи динача оеиалца хьаиикебГина, кхьдарадиь.

ЦІаьаьбаьГІа, целе шиаьеГІа хІа-ьи хииаьа коммеиеси бригада. Коммуиистий, ерригача партийии организацеи боикъача политически оргаиизацеи хьаьрах вІаштІехьалгІаиД из толам баиика. ДІа а из. Къаьсгаиа вІаштІехьаиикъра йерда, дикаГІолла оргаиоеи ДІайоаиийтара тІеерзаиа. Ер поиеи ЦІаьаьгІ, боаллой собраиеи, экономиеиеи коммуиистически къаьсгаиеи знаиееи Іомаеи йолаш политически оргаиоеи ГІаьаьгІ, хьы мел дараш. Комплексеи бригадай положеиеи ийтчьеа хана маиьаьлгІар дискуссеи Болаш боаллойна сеиа предложеиеи. ХІаьте йергІаг-дар, дикаГІолг баька хьаькъДаьхьара тІехьа бараш цаоо тІечаьбаьлгІ. Из ихоачаьлгІа йола практически гІа баиикъа бесаш шера хьалиаьгІ. ТІехьаКа хьаькъегина йергІаг-дар

ХЬАЛХАЛАТТАЧА ОПЫТАЦАРА

ШУРА ДУКХАГІА ЯККХАРГА БОДА НИКЪ

Біаь метр мара кхы гаьвригІа хургдоаьаш Тийрк а доагІаш, хозача, моттиг латт Надтеречни районе «Верхнекаурскийн» ЛІача совхозе пурий-ферма.

Лостам болаш да цун кох. Хьайбаш чулаттача хІара пенещине тІа хьалтача да хоза кийчаьъ лозунгаш. Доккхача олаьаьца лядаь лоьха лозунг кхьаьста терхьаь тІаьсаш да. Цу тІа дан йоахуг: «Улуув тІекьаьсаргІ воаьаьш ваьаьш — вз я коллективиш кхьаьгаьна дешнаш, из да вай заьаьо ДІадекъар» аьана да. Хьаьта цу йоахоза ньаьжа гьа а хьег ЛІа питалеле ферма коллективо. Масала, соатіа пІаьнал соагІе. 121 тоьн Іодаьг паччахьалкхетта 841 тоьн шура ехкар цо. Из толам баккхаьра, хІаьта районе ЛІаьс хьалхара моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа а йоьаьккаш 500 сом ахчан преми елар цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш 1981 тоьн йоьаьш паччахьалкхетта 446 тоьн шура ехкар цар 1 іюль ТІаьхоачаш. Из баьаьш долаш 1000 сом премй а луш республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма коллективе. Дега боьккха тоам бен а цьна хІаьна да. Ишшта, соаьхе хьалхарча ах тоьн шура ехкаьр цар 1 іюль ТІаьхоачаш. Из баьаьш долаш 1000 сом премй а луш республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш 500 сом ахчан преми елар цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш 1981 тоьн йоьаьш паччахьалкхетта 841 тоьн шура ехкар цо. Из толам баккхаьра, хІаьта районе ЛІаьс хьалхара моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш 1981 тоьн йоьаьш паччахьалкхетта 841 тоьн шура ехкар цо. Из толам баккхаьра, хІаьта районе ЛІаьс хьалхара моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Ферма хьалхаргІахой ферма ледаьгІаргІ кхы цІа хьаьоагІа хилар дІаьдахаьта июль бетта. Ишшта 17 июле паччахьалкхонта шура йохкера кхы шера ЛІаьа йоьккхаьлЬ ЛІаьхкар царІ

Уьш хьонкмашка кхчеа ахьтуьн балийтар, ферме ньаьжа социалистически ньаьс хьалхара ихо моттиг ЛІаьхка доаьрнаш Шахтемирова Малика, Аьтаева Ловза, Мусгирова Матуса, ЛІаьта Хьаьгагма Цеча Байраьха. Октябрьскн Ремонтде орденаш йоьла Мадаева Матуса, Хьаьгагма Цеча Байраьха, «Знак Почета» орденаш лелеш Дукаева Малика, бемза Іуй Кхьаьгагма Цеча Байраьхн ордена кавалер Хамидов Адлан, Ахтаьлаев Суьлян, ІаьсиЙ ледаьрцаш «Знак Почета» ордн йоьла Музаева Умидат. Тунаева Малика сиьн болча хьаьгагмгоьа ньаьжа, из ихо ца бен баьча баьхо.

Белгладанкха доагІа Шахтемирова Малика Надтеречни районе доаьрнашта юьхь ньаьжа социалистически ньаьс а хьалха йоьлг, Ах шера хІара ихоаьеча Іаттагара 1701 килограмм шура ньаьжар но, ЛІаьта 1 августе ЛІаьхкачаг — 2038 килограмм. Шера планагІа из кикха елар 2125 килограмм я.

КПСС ЦК ноьлсин Пленуме дІаьхо йоьдча хаьа СССР юрте боьхам дегІаьсолабаьрах Л. И. Брежнева ньаьа докладе, цу Пленуме сеиьдаьта ЮО а луш, Ростовски области «Гигант» ЛІаьа совхозе ньаьхьагмгоьа патриотически болам хьал а ньаьца, хІаьта ЛІаьа ньаьжа ихо моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш 1981 тоьн йоьаьш паччахьалкхетта 841 тоьн шура ехкар цо. Из толам баккхаьра, хІаьта районе ЛІаьс хьалхара моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Кхьаьгаьна оьсарле кхы а ламкъеш хьаьоагІа уж уьш шера. Ишшта, районе ЛІаьжа, социалистически ньаьс ах шера итогех юха а хьалхара моттиг а йоьккхаш, ЛІаьс бетта планаш ЛІаьсаш 1981 тоьн йоьаьш паччахьалкхетта 841 тоьн шура ехкар цо. Из толам баккхаьра, хІаьта районе ЛІаьс хьалхара моттиг ЛІаьхарах республиканскн газетий сийлен Улта тІа йоьккхаш цу ферма хьайбаш ледерашта.

Ферма хьалхаргІахой ферма ледаьгІаргІ кхы цІа хьаьоагІа хилар дІаьдахаьта июль бетта. Ишшта 17 июле паччахьалкхонта шура йохкера кхы шера ЛІаьа йоьккхаьлЬ ЛІаьхкар царІ

Уьш хьонкмашка кхчеа ахьтуьн балийтар, ферме ньаьжа социалистически ньаьс хьалхара ихо моттиг ЛІаьхка доаьрнаш Шахтемирова Малика, Аьтаева Ловза, Мусгирова Матуса, ЛІаьта Хьаьгагма Цеча Байраьха. Октябрьскн Ремонтде орденаш йоьла Мадаева Матуса, Хьаьгагма Цеча Байраьха, «Знак Почета» орденаш лелеш Дукаева Малика, бемза Іуй Кхьаьгагма Цеча Байраьхн ордена кавалер Хамидов Адлан, Ахтаьлаев Суьлян, ІаьсиЙ ледаьрцаш «Знак Почета» ордн йоьла Музаева Умидат. Тунаева Малика сиьн болча хьаьгагмгоьа ньаьжа, из ихо ца бен баьча баьхо.

Белгладанкха доагІа Шахтемирова Малика Надтеречни районе доаьрнашта юьхь ньаьжа социалистически ньаьс а хьалха йоьлг, Ах шера хІара ихоаьеча Іаттагара 1701 килограмм шура ньаьжар но, ЛІаьта 1 августе ЛІаьхкачаг — 2038 килограмм. Шера планагІа из кикха елар 2125 килограмм я.

КПСС ЦК ноьлсин Пленуме дІаьхо йоьдча хаьа СССР юрте боьхам дегІаьсолабаьрах Л. И. Брежнева ньаьа докладе, цу Пленуме сеиьдаьта ЮО а луш, Ростовски области «Гигант» ЛІаьа совхозе ньаьхьагмгоьа патриотически болам хьал а ньаьца, хІаьта

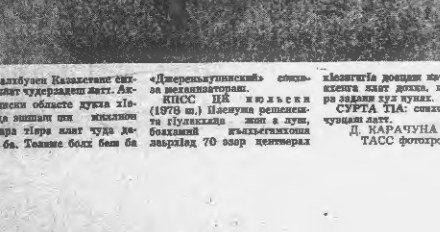

Малайбуен Казахстане сихьь ЛІаьг чудержаьдеш Іаьгг. Актюбинскн области дукха хІара ца эшшаьн цн ЛІаьлгоо ЛІаьгг а ЛІаьгг, ЛІаьгг а ЛІаьгг, болхьаьмаш ньаьхьагмгоьа ЛІаьгг а ЛІаьгг, ЛІаьгг а ЛІаьгг, ЛІаьгг а ЛІаьгг,

ПОЙЗОН ОЛЭЬБРА

НИКАРАГУА. Американская поноволетна отчаяльна диктатора Сомоса режим хьалъха гонкг я. Майагуа вІашаГъеллача шеррача оппозициони фронто мехха шерра. Дібоаррмабаб нарГІа тоннаш демократи хответтаЬра тІехьара кьоьсиг. Цунна жоп душ Іаьдаллаш тІоагІдіька бахача нах деш доаг ладаш.

СУРТА ТІА: оллава йолча гана юрта бахача наха чІуьхьаш ба салтий.

ТАСС фотохроника.

АПН корреспонденташа хоамаш ду

АНТИСОВЕТИЗМАХ ДОЛА КХЕРАМЕ ЛОВЗАР

Кулгаш яаде лерхІа японоинтайски «машарахи доттаГІелахи дола договор» бе чІьаьнг ерриттьамах мистийг чулоацца дискуесн болаеннай. Цу хьалашка кьаьсстта тергам тІехо «японгта таьхьарчи мехаьболлера «хьаьаьг союзхьелга сиде ІІерчаш йолча военшиной тІема-промышленни комплекса вахалаш хьеста а. Цаг воллаГочоа тІехьаьхьаш кнаб Китай Новка «Нихон сейно», «Тосиба», «Мицубиси» яхача концерний сентиимаш. Кьаьйе йолаш мичад кхийттаЬоагІіача 'малха гера хьаьдечь карттера моттташ царга хилар. «Нихон сейно» масала, арахецІ тІема эпа хІаманш ю динотІдоца болаги йоькхий топшин. «Тосибе» — электронднех ракеташ, «Мицубисе» — тайкаш, самолеташ, катераш. КьайлагІа дац, дукха х а йоаІаш. Японерча китайски поноволета тІема аьвалле ма ЧІО хинна хилар а ю кІІІхьа я поешна гера доаг кечІа дийха хилар а. Баьвда, кхьча мехкашка гера ца доаг карг дьаьхьарча хьаьжа. Японг хІаьз чуг сахьаьте гергаш импортеш. Цьаьбаьхьаш японски мехкашка шеррача масштаб леладу Китайца цун тІема промышленнота модернизаци ечІа «Іоагіта лоарІІа» ма Іолла - стратегически материалаш йохкарг ГІулаклин.

ДІаьхо — доккхагІа. Дукха х а йоаІаш хаІнача тайна-ра, Японг а юстьеІаГІаш болл социалистически мехкашка стратегически товаррата ечІа экспорта тІехььоаІ ЧІО хинна хилар а ю Пекин. Хьаьтарг. Пекинца уйлаш йолаш, болаш гучІаьнг хІаьз болаш тІа бене а. УНО эстара лаккерча гІулаклаш гІарна ЙІХа ЧІоагІІа лелуІІаш а, китайцашна цьаьнга хІаьна да ІІоаІІаш кІаст-кІаст хьоьшаЬІа бежаш а болча отстаьнашца ЙІаьнарІаьхьтарш кулча хаьа.

ДІаьдахча шера дена Китае баьа бесам барш дукхагІа лиІІаш. Хьтарг ІІаьхьа, хьалхе цунга яьа болаш дерриг дуйна ца а кулаш шиеннг кІаьрах, укг шера апрель бетта ІІоаІІаГІа. ХьаьІІа хилар Пекине КНР сборна министра Сей «Сян-цзиа ГІаг а ваІІа ГІаийца, цхьаьн хана нанарал хиннг К. Минчуоа керре а ВоІІаш йолл делегаций. Цигара ІІаьнарІаьчча Минчуоа заннаеллг ПІр оборона министра нанаьмаьлг деш хьоьлаЬр нІаЬенг экзарг медериаьнг ІІаьрг дешаш, хІаьта цо «японски оагІонгара ца деш дахьь поньоьстта делга а дийхар». Китайски пена тІехьашкарабрашш мадагІа гайна г ІІо дехьг хиннаб цхьаьнга ІІоагІІа ма-ІІІаьн